

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Erfaringer fra tilsyn med små og mellomstore banker

Carl Gunnar Lunde

Høstkonferansen – Bankenes Sikringsfond 10.september 2026

Agenda

- Formål
- Tilsynsprosessen vår
- Erfaringer og funn

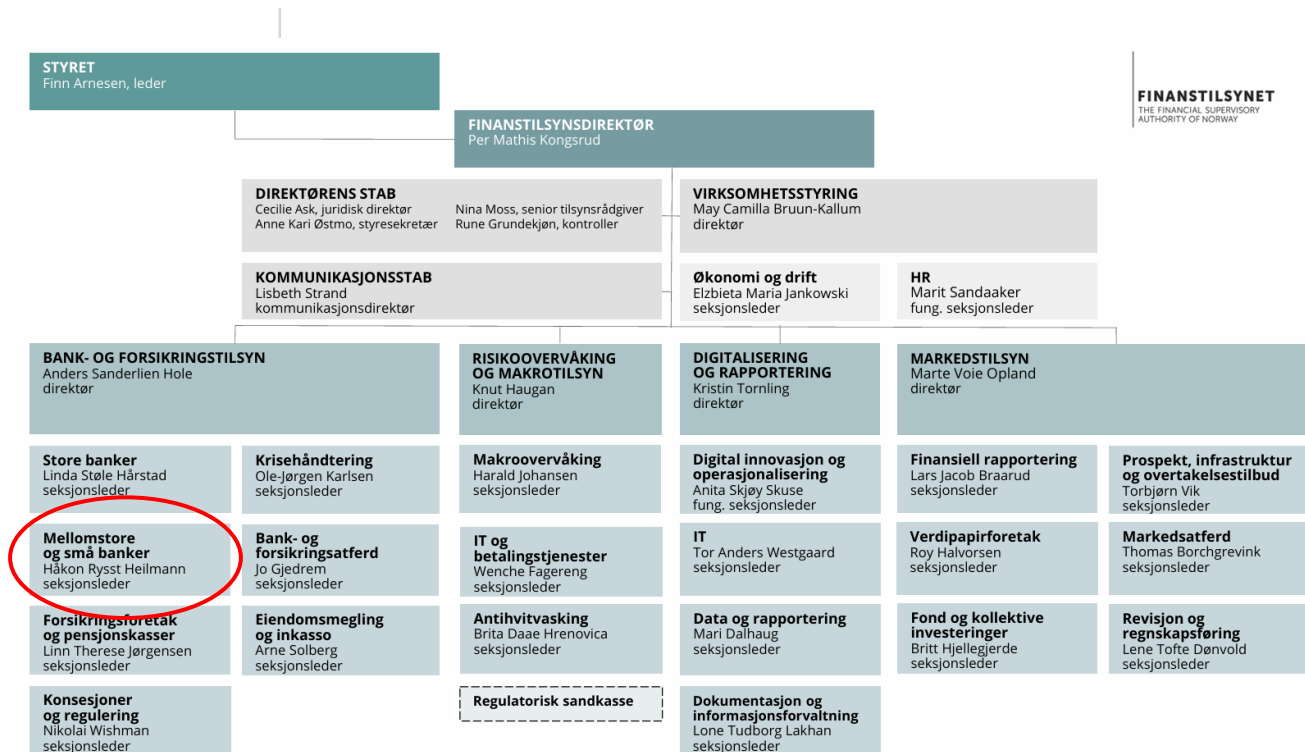

ER DET SLIK TILSYN FRA OSS OPPLEVES?

Kilde:
Wulfmorgenthaler

Kort om oss

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Finanstilsynslovens § 1-1:

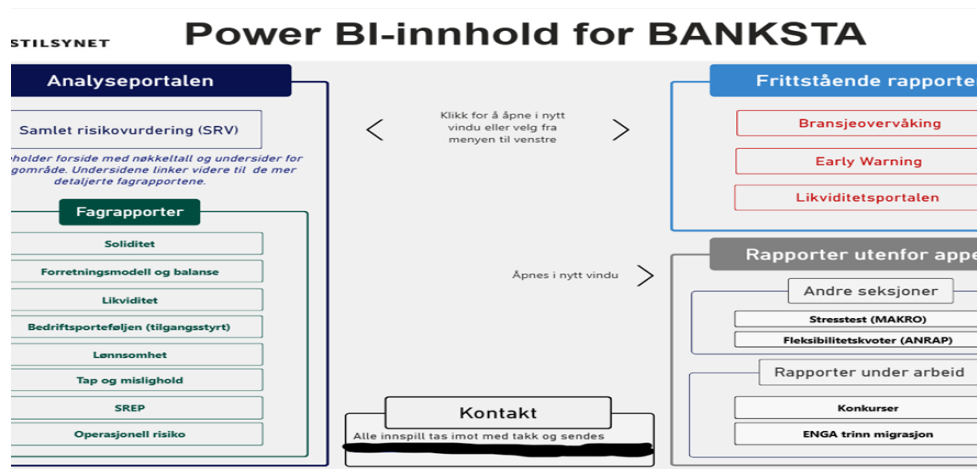
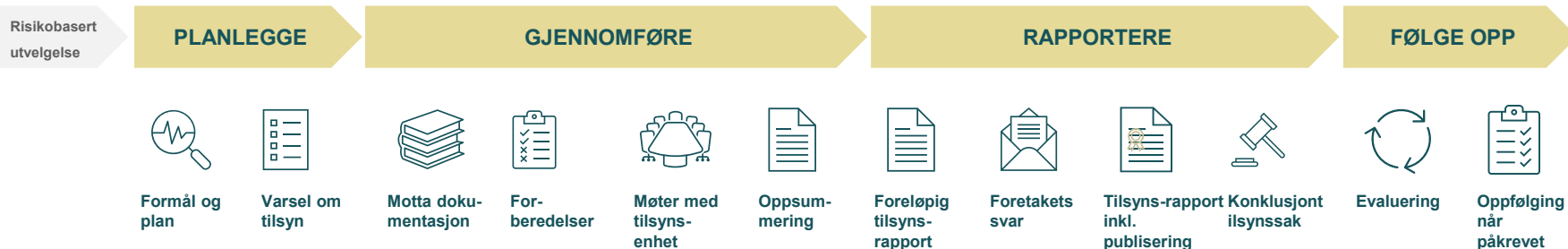
§ 1-1 Formål

«(1) Finanstilsynets virksomhet etter denne lov skal bidra til finansiell stabilitet og velfungerende markeder, blant annet gjennom solide og likvide finansforetak, robust infrastruktur, investorbeskyttelse, forbrukervern, effektiv krisehåndtering og kriminalitetsbekjempelse.

(2) Tilsynsvirksomheten skal være risikobasert»

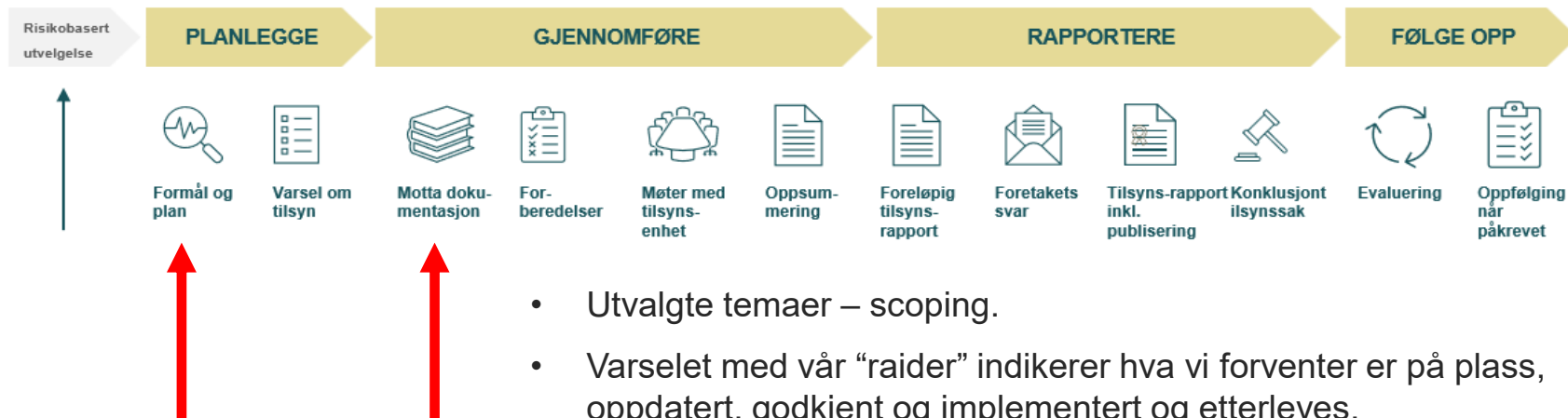
Tilsynsprosessen

Tilsynsprosessen - risikobasert utvelgelse

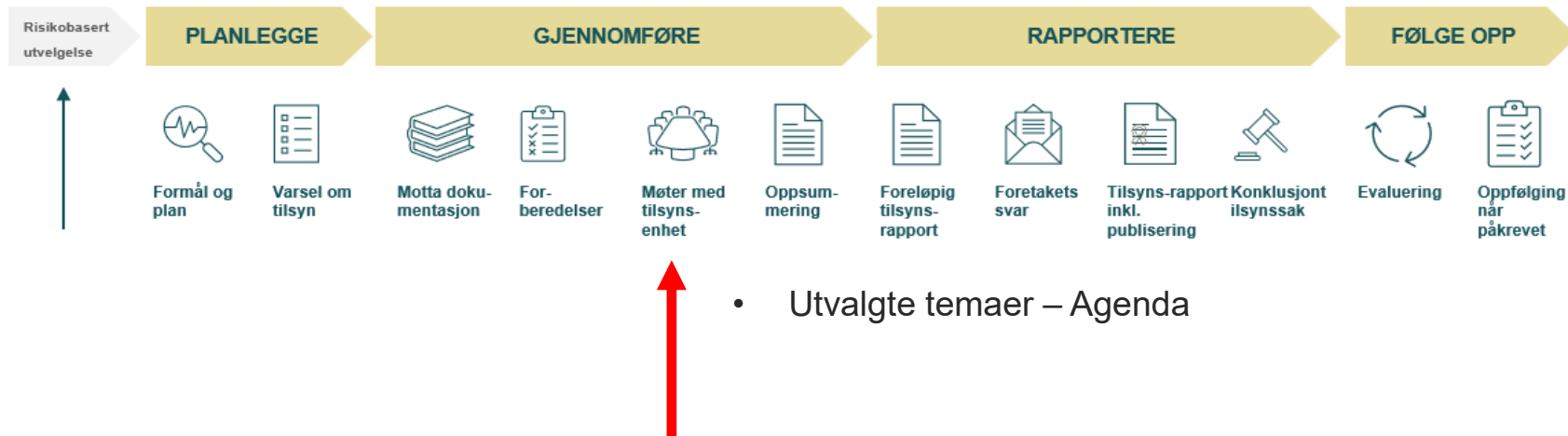
- Power BI-løsning som har definerte kriterer ift ulike risikodrivere.
- Rotasjon, størrelse eller annet.
- Scoping – sammensetning av team på tvers ved behov.

Tilsynsprosessen – varsel og dokumentasjon

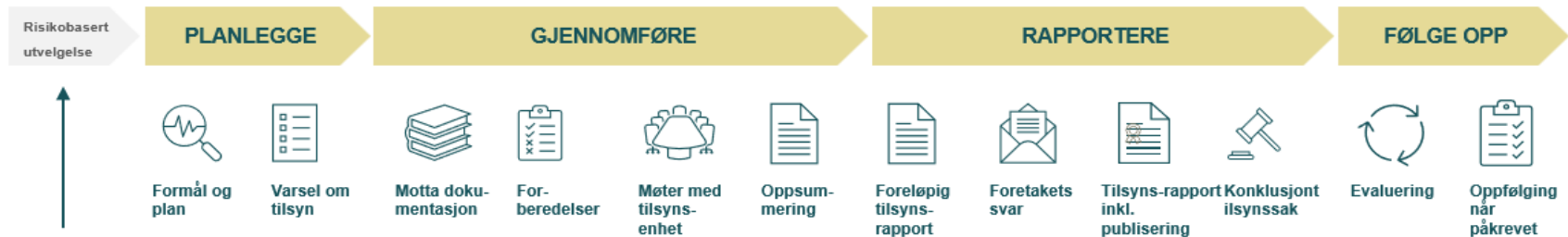

- Utvalgte temaer – scoping.
- Varselet med vår “raider” indikerer hva vi forventer er på plass, oppdatert, godkjent og implementert og etterleves.
- Dokumentasjon. – veldig mye dokumentasjon
- Komplette kredittsaker = komplette kredittsaker.

Tilsynsprosessen – møter med tilsynsenhet

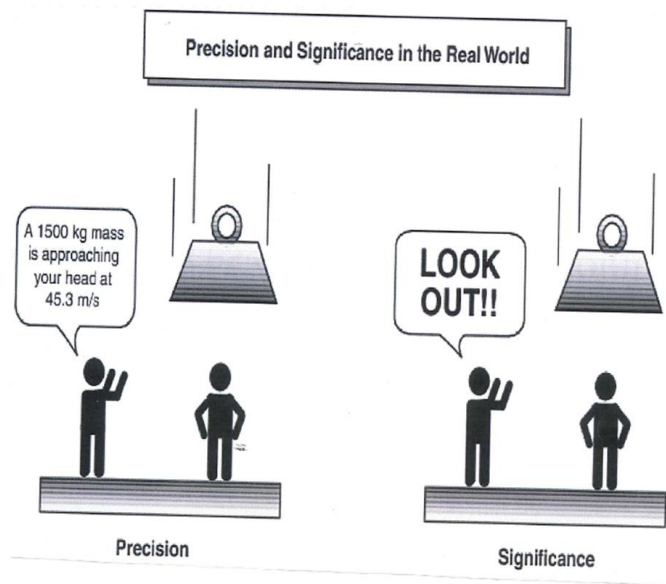
Tilsynsprosessen – foreløpig tilsynsrapport og foretakets svar

- Endret til å bli mer lik endelig.
- Inkluderer en oppsummering - konklusjon
- Enige om fakta.

Erfaringer og funn

Er dette riktig tilnærming for å forstå oss ?

🔲 Mest brukte tema

Risikostyring og internkontroll →	454
Risikonivå og kapitalisering →	296
IKT og operasjonell motstandsdyktighet →	128
Hvitvasking og terrorfinansiering →	115
Markedsatferd og opplysningsplikt →	16
Investorbeskyttelse og god forretningsskikk →	14

Hva vi ser under våre tilsyn

- **Kredittpolicyer og risikorammer er ofte for lite operasjonalisert.** Mange banker har risikoappetitt og kredittrammer som i praksis svekkes gjennom omfattende bruk av unntak, veiledende formuleringer og manglende absolutte krav.
- **Dokumentasjonen i kredittsaker er ofte ikke god nok.** Svakheter går særlig igjen i vurderinger av betjeningsevne, fremtidig kontantstrøm, egenkapital, sikkerheter og begrunnelse for avvik fra interne krav.
- **Eiendomsrelatert risiko dominerer risikobildet.** Mange banker har høy konsentrasjon mot eiendom, bygg og anlegg eller eiendomsutvikling, samtidig som dokumentasjon av verdsettelse, yield-forutsetninger og sikkerhetsverdier ofte har forbedringsbehov.
- **Forbearance, UTP og overvåkning av utsatte engasjementer identifiseres for sent.** Flere banker har svakheter i identifisering, merking og oppfølging av kunder med økt risiko, noe som kan gi et for positivt risikobilde.
- **Styrene mottar store mengder rapportering, men ikke alltid tilstrekkelig beslutningsrelevant informasjon.** Tilsynene peker ofte på behov for mer fremoverskuende analyser, tydeligere risikovurderinger og bedre sammenheng mellom rapportering, risikoappetitt og tiltak
- **Internkontrollen fanger ikke alltid opp kjente svakheter eller sikrer gjennomføring av tiltak.** Flere banker har identifisert de riktige problemene, men har utfordringer med oppfølging, lukking av funn og dokumentasjon av gjennomførte forbedringer.
- **Kredittvekst må følges av tilsvarende styrking av risikostyring og kontroll.** Tilsynene viser at høy vekst øker risikoen for negativ seleksjon, svakere kredittkvalitet og utilstrekkelig oppfølging dersom rammeverk og ressurser ikke utvikles i samme takt.
- **Tapsvurderinger etter IFRS 9 har fortsatt betydelig modell- og skønnsrisiko.** Gjennomgående temaer er mangelfull dokumentasjon av scenarier, sikkerhetsverdier, scenariovekting og vurdering av vesentlig økt kredittrisiko.
- **Konsentrasjonsrisiko og store engasjementer krever økt oppmerksomhet.** Flere banker har høy eksponering mot enkeltkunder, kundegrupper eller næringer, samtidig som gruppering, rapportering og oppfølging ikke alltid er tilstrekkelig robust.
- **Operasjonell risiko og ressursårbarhet blir viktigere.** Små fagmiljøer, nøkkelpersonavhengighet, allianseavhengighet, IKT-risiko og manglende gjennomføringsevne går igjen som sentrale temaer i flere tilsyn.

Status på internkontrollen

Kjære Banksjef

- Brukes den årlige internkontrolloppsummeringen til å få gi styret et reelt og godt bilde av status i foretaket?
- Sett ned realistiske tiltak, fordel ansvaret og sett frister for oppfølging av identifiserte svakheter, både gjennom året og i forbindelse med oppsummeringen.

Forbedre prosessen vår

Forbedringer til tilsynsprosessen?

Fra foretakenes side

- Ta kontakt direkte med Finanstilsynet ved spørsmål – ikke «brenn inne» med spørsmål/innvendinger.
- Følg instruks/veiledning vedlagt tilsynets forespørsel om dokumentasjon. Er den uklar? Ta kontakt og gi beskjed!
- **Fra Finanstilsynets side** tar vi gjerne imot innspill til forbedringer

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY